

F. t. l. vedr. retsplejeloven og straffeloven

Vestre Landsrets forslag om, at f.eks. spørgsmål om varetægtsfængsling skal kunne behandles på hovedtingstedet, forekommer derfor hensigtsmæssigt. Det vil formentlig i almindelighed medføre færrest gener for andre sager, hvis anklageren og forsvareren - i de tilfælde, hvor sagen skal behandles mundtligt, jf. nedenfor - tager til hovedtingstedet for at procedere spørgsmålet om varetægtsfængsling, frem for at den anden landsretsafdeling behandler spørgsmålet på bidingstedet.

Bortset fra den udsættelse, der er nødvendig for, at anklageren og forsvareren kan procedere spørgsmålet om varetægtsfængsling, er det efter lovforslaget op til retten at bestemme, om domsforhandlingen i straffesagen skal fortsætte uafhængigt af behandlingen af spørgsmålet om fortsat fængsling, eller om straffesagen skal udsættes, indtil spørgsmålet om varetægtsfængsling er afgjort.

Det forudsættes, at behandlingen af spørgsmålet om fortsat fængsling for en anden dommer eller afdeling foregår således, at tiltalte/forsvareren og anklagemyndigheden over for den nye dommer eller afdeling redegør for de forhold - herunder oplysninger, der er fremkommet under domsforhandlingen - der efter deres opfattelse har betydning for afgørelsen af spørgsmålet om fængsling.

Hvis den anden dommer eller landsretsafdeling finder det hensigtsmæssigt og forsvarligt, kan spørgsmålet om fortsat fængsling efter forslaget afgøres på skriftligt grundlag. Den Danske Dommerforening har i sit høringssvar peget på denne mulighed.

Bestemmelsen om, at afgørelser om varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen skal træffes af en dommer eller afdeling, der ikke deltager i domsforhandlingen, bør i øvrigt efter Justitsministeriets opfattelse udformes således, at den gælder alle tilfælde, hvor der bliver spørgsmål om fængsling af hensyn til retshåndhævelsen under domsforhandlingen, selv om det i Højesterets dom er forudsat, at inhabilitet ikke vil indtræde i alle situationer. Herved undgås vanskelige problemer med afgrænsningen af de tilfælde, hvor afgørelsen skal træffes af en anden dommer eller afdeling.

Det kan i øvrigt nævnes, at bestemmelsen i retsplejelovens § 768 - om rettens pligt til af egen drift (ex officio) at påse, at en varetægtsfængsling ophæves, når betingelserne for iværksættelse ikke længere er til stede - efter Justitsministeriets opfattelse ikke indebærer, at retten, hver gang der er afgivet en vidneforklaring eller ført et andet bevis, skal vurdere, om betingelserne for varetægtsfængsling fortsat er opfyldt. Der må således tages højde for, at de vidner og andre be-

viser, der endnu ikke er ført, kan få betydning for den endelige bedømmelse af tiltaltes skyld. Bestemmelsen i § 768 indebærer således navnlig, at retten skal påse, at varetægtsfængslingen ophæves, hvis sagen under domsforhandlingen - f.eks. efter afhøring af alle centrale vidner - bevismæssigt »falder fra hinanden«.

Den foreslåede bestemmelse bevirker derfor ikke, at en person, der er varetægtsfængslet efter retsplejelovens § 762, stk. 2, under domsforhandlingen vil kunne påberåbe sig, at den dommer eller afdeling, der deltager i domsforhandlingen, er inhabil, fordi vedkommende ikke har ophævet varetægtsfængslingen efter retsplejelovens § 768.

Efter forslaget finder bestemmelsen ikke anvendelse, hvis sagen behandles efter retsplejelovens § 925 a, eller hvis sagen i øvrigt ikke omfatter bedømmelsen af beviserne for tiltaltes skyld. Det skyldes, at der i tilståelsessager og i udmålingsanker ikke vil være habilitetsproblemer forbundet med at tage stilling til, om mistanken mod den tiltalte er særlig bestyrket. Denne ordning svarer til den gældende § 60, stk. 2.

I sager, der omfatter flere forhold, hvoraf kun nogle er erkendt, vil der ikke foreligge inhabilitet, hvis rettens afgørelse om varetægtsfængsling i medfør af § 762, stk. 2, alene begrundes med et eller flere af de forhold, der er erkendt.

Det foreslås, at afgørelsen om varetægtsfængsling, når den skal træffes af en anden dommer eller afdeling end den, der deltager i domsforhandlingen, skal træffes uden medvirken af domsmænd. Baggrunden herfor er, at de domsmænd, der deltager i domsforhandlingen, ligesom de juridiske dommere er afskåret fra at deltage i afgørelsen af spørgsmålet, jf. retsplejelovens § 66, hvorefter de om dommere givne forskrifter om inhabilitet også finder anvendelse på domsmænd. Endvidere findes det hverken praktisk eller nødvendigt at indkalde andre domsmænd udelukkende med det formål, at de skal tage stilling til spørgsmålet om varetægtsfængsling. Domsmænd medvirker således heller ikke ved afgørelse om varetægtsfængsling, der træffes inden domsforhandlingens begyndelse.

Ifølge § 60, stk. 2, er en dommer også inhabil, hvis den pågældende inden domsforhandlingen er begyndt vedrørende det forhold, som tiltalen angår, har truffet afgørelse om anvendelse af agenter i medfør af § 754 a eller om brevåbning eller brevstandsning i medfør af § 781, stk. 4. Det skyldes, at disse bestemmelser ligesom § 762, stk. 2, forudsætter, at der af retten tages stilling til, om der foreligger en »særlig bestyrket mistanke«.

Efter at domsforhandlingen er begyndt, vil der formentlig ikke opstå spørgsmål om anvendelse af agen-